

Inventering av vattenvegetationen vid Baggö hamn

26.8.2009

Catherine Henricson

Bakgrund

Västra Finlands miljötillståndsverk har den 6.3.2009 beviljat (tillståndsbeslut nr 55/2008/3) Baggö Marina Ab Oy tillstånd att inleda de i ett beslut givet den 28.5.2008 (nr 55/2008/3) avsedda byggnadsarbetena för en småbåtshamn innan beslutet vunnit laga kraft. Hamnen planeras på vattenområdet tillhörande fastigheten Broända RNR 1:125 i Grevö by i Ekenäs i Raseborgs stad.

Den planerade hamnen skulle ha två flytande betongpontonbryggor med en längd på högst 90 m och en bredd på 2,4 m (inklusive bommar ca 16 m). En tredje flytande betongpontonbrygga skulle fungera som vågbrytare i väster och söder och ha båtplatser på insidan. Denna brygga skulle vara högst 210 m lång och 2,4 m bred (inklusive bommar ca 9,5 m). Vid bryggorna skulle det finnas högst 175 båtplatser och på land ett parkeringsområde för ca 150 bilar. Dessutom skulle det byggas en ramp för sjösättning och upptagning av båtar och tre lagerbyggnader med reservering för ytterligare en hall. Byggnadsarbetena skulle utföras under tiden 1.9-1.4.

Vattnet är djupt i det planerade hamnområdet och muddringar är därför inte nödvändiga men däremot flyttning av stenar och bearbetning av botten vid strandlinjen. Småbåtshamnen beräknas enligt en utredning av strandgeneralplanens miljökonsekvenser gjord år 1999 öka antalet båtresenärer längs stränderna med 300. Öster om området finns en strandtomt i privat ägo och öster om den en parkeringsplats och en hamn för kortvarig förtöjning av båtar.

Området ingår i det ca 52 000 ha stora Natura 2000-området *De skyddsvärda marina områdena i Ekenäs och Hangö skärgård och Pojoviken* (FI0100005) där havsbotten, undervattensnaturen och vattenkvaliteten skyddas och bl.a. hamnbyggen regleras. Naturvårdslagen (10 kap 65§) föreskriver att om ett projekt antingen i sig eller i samverkan med andra projekt eller planer sannolikt betydligt försämrar de naturvärden i ett område som införlivats i Natura 2000-nätverket, skall den som genomför projektet eller gör upp planen på behörigt sätt bedöma dessa konsekvenser. Den här inventeringen av vattenvegetationen ligger som bas för en behovsprövning för Natura-bedömning.

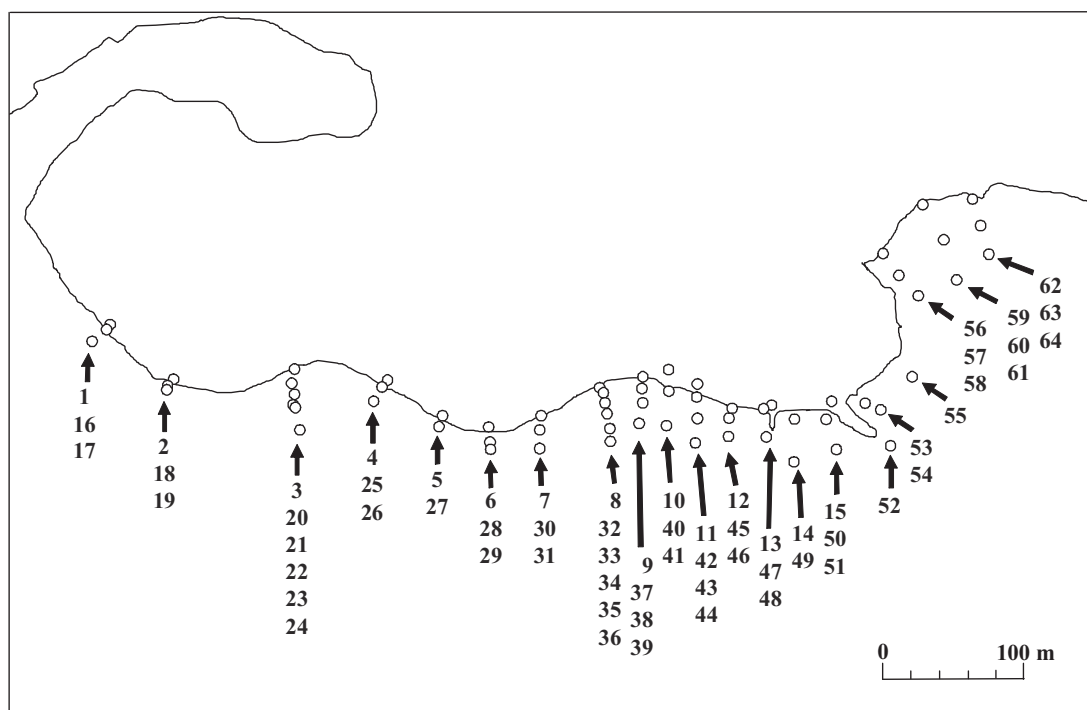
Området hör även till det av Helsingforskommissionen (HELCOM) rekommenderade nätverket *Baltic Sea Protection Area* (BSPA) och har av en av miljöministeriet tillsatt arbetsgrupp konstaterats vara ett havsområde som kräver särskilda skyddsåtgärder. I områdets närhet finns även skyddade flador.

Material och metoder

Undervattensmiljön undersöktes genom en vattenväxtkartering den 26.8.2009. Vattenväxter ger en god bild av de förhållanden som råder på bottenarna. Vegetationen kan även vara värdefull i sig genom att påverka bottenarnas och vattnets beskaffenhet, som miljö för olika djurarter eller genom att i sig bestå av skyddsvärda arter.

Strandlinjen undersöktes från stranden med hjälp av en vattenkikare och de djupare vattenområdena undersöktes från båt med hjälp av en Luther-räfsa. Undersökningsområdet sträckte sig så långt utåt från stranden som det fanns vegetationen. De undersökta linjerna och punkternas positioner (Figur 1) bestämdes med hjälp av en satellitnavigator.

Figur 1. De undersökta linjerna / punkterna vid Baggö hamn är utmärkta med cirklar och numrerade enligt Tabell 1 och 2 i bilagan.

Resultat och diskussion

Områdets strandlinje består främst av stenstränder. Närmast stranden finns ett smalt grönalgsbälte och ytterom det ett smalt blåstångsbälte. Kärlväxter förekommer såväl inom bältena som ytterom och innanför dem. Blåstången är frodig och i gott skick vilket indikerar en god vattenkvalitet. Vattenvegetationens artsammansättning är

typisk för exponerade stränder men två av de kransalgsarter som förekommer är relativt ovanliga: *Chara globularis* och *Chara canescens*. Även förekomsten av flera kransalgsarter tyder på att vattnets kvalitet är god. Av de 20 taxa som observerades (Tabell 1) är ingen hotad eller hänsynskrävande. Bottnen sluttar ganska brant nedåt vilket gör att området med vattenvegetation är smalt. På djupare områden saknas vegetation eftersom inte tillräckligt med solljus når botten. Tack vare det klara vattnet går vegetationen ändå ganska djupt, de djupaste observerade förekomsterna var *Ceratophyllum demersum* på 4,5 m djup. Även *Chara globularis* växte på djupare vatten, ner till högst 4 m.

Tabell 1. Observerade makroskopiska vattenväxter kring Baggö hamn vid karteringen den 26.8.2009.

Vetenskapliga namn	Svenska namn
<i>Callitriche hermaphroditica</i>	höstlånke
<i>Ceramium tenuicorne</i>	ullsläke
<i>Ceratophyllum demersum</i>	hornsärv
<i>Chara aspera</i>	knölsträfsse
<i>Chara canescens</i>	hårsträfsse
<i>Chara globularis</i>	skörsträfsse
<i>Chorda filum</i>	snärjtång
<i>Cladophora glomerata</i>	grönslick
<i>Cladophora sp.</i>	gröna trådalger
<i>Fucus vesiculosus</i>	blåstång
<i>Myriophyllum spicatum</i>	axslinga
<i>Phragmites australis</i>	vass
<i>Potamogeton pectinatus</i>	borstnate
<i>Potamogeton perfoliatus</i>	ålnate
<i>Ranunculus circinatus</i>	hjulmöja
<i>Ranunculus peltatus</i> ssp. <i>baudotii</i>	vitstjälksranunkel
<i>Tolypella nidifica</i>	havsrufse
<i>Ulva sp.</i>	tarmtång
<i>Zannichellia major</i>	storsärv
<i>Zannichellia palustris</i>	hårsärv

Den strand där hamnen planeras är mycket naturskön såväl ovan som under vattenytan. I området förekommer dock inga särskilt skyddsvärda arter och som miljö är området inte unikt. Det tillhör ingen i Natura 2000 prioriterad naturtyp och ingen prioriterad art observerades. Stränderna är djupa, områdets läge exponerat och botten består främst av sand och småsten. Den naturliga påverkan av vindar och vågor är stor och effekten av en ökad båttrafik skulle inte i någon högre grad påverka de djupare vattenområdena.

Inne i det planerade hamnområdet är botten grundare och påverkan skulle vara större. Såväl hamnkonstruktioner som en ökad båttrafik skulle förändra vegetationen och öka vattnets grumlighet. En jämförelse mellan det nu i naturtillstånd varande området och den i öster redan existerande hamnen (öster om punkt 13 i figur 1) visar den påverkan en hamn med tillhörande båttrafik ger. I den redan existerande hamnen är vattnet grumligare och såväl botten som vegetationen täcks av ett tunt lager sediment och epifytiska alger.

Endel av de vattenväxter som nu förekommer på botten där det nya hamnområdet planeras skulle sannolikt försvinna, t.ex. kransalgerna *Chara*

globularis, *Chara canescens* och *Tolypella nidifica*. De här arterna förekommer ändå i andra områden i närheten så i ett större sammanhang skulle förlusten inte vara så stor. Näringsgynnade arter som trådalgerna *Cladophora glomerata* och *Ulva* sp. vilka ofta bildar en ljusgrön matta på bryggor och stränder, skulle sannolikt öka, liksom på vattenytan och på vegetationen liggande gröna och bruna trådalger och i vattenmassan blandade mikroskopiska alger. De områden som skulle skuggas av bryggor och båtar (i området mellan punkt 7 och 14 i figur 1) skulle bli stort sett vegetationsfria. Effekterna av hamnbygget och hamnverksamheten skulle ändå vara lokala och inte påverka de skyddade fladorna i områdets närhet eller betydligt försämra Natura 2000-områdets naturvärden.